

KONTAKTNÁ KANCELÁRIA PRE OPEN ACCESS a JEJ SLUŽBY

Jitka Dobbersteinová

O nás...

Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike roky 2017 – 2019

metodicky a odborne podporovať vydávanie OA publikácií

vzdelávacie aktivity pre akademickú a vedeckú obec

prevádzka webovej stránky – praktický nástroj pre vedecko výskumných pracovníkov

zriadenie a prevádzka otvoreného repozitára

rozvoj spolupráce medzi jednotlivými aktérmi v procese otvorenej vedy a OA publikovania

Metodicky podporovať vydávanie slovenských odborných a vedeckých publikácií vo forme otvoreného prístupu

Ako sa stať open access – pre vydavateľov

Rovnako ako u iných projektov, vydávanie časopisu vo forme otvoreného prístupu má svoje atribúty, ktoré je treba pri jeho plánovaní zohľadniť. Môžeme ich zhrnúť do nasledujúcich bodov:

- [Typ otvoreného prístupu](#)
- [Finančná politika a financovanie OA časopisu](#)
- [Povinnosť OA prístupu zo strany projektov/inštitúcií](#)
- [Autorské právo](#)
- [Webstránka OA časopisu](#)
- Propagácia OA časopisu

Typ otvoreného prístupu

Na začiatok sa treba rozhodnúť, aký typ otvoreného prístupu bude váš časopis ponúkať. Máte na výber dve možnosti, pričom časopisecký titul ich môže tiež kombinovať.

Zlatý otvorený prístup znamená, že články vo vašom časopise sú **bezplatne a verejne** prístupné na internete. Finančná otázka sa v tomto prípade rieši najčastejšie formou prenesenia nákladov na vydávanie časopisu z predplatiteľov na autorov (tzv. APC poplatky). Viac informácií o ďalších obchodných modeloch zistíte [TU](#).

Zelený otvorený prístup je otvorený prístup zabezpečovaný prostredníctvom úložísk (repozitárov). Článok

Metodicky podporovať vydávanie slovenských odborných a vedeckých publikácií vo forme otvoreného prístupu

Finančná politika a financovanie OA časopisu

Existujú dve možnosti financovania open access časopisu:

- Časopis financuje bezplatne prístupné články z poplatkov za uverejnenie článku (Article Processing Charges, skr. APC)
- Časopis financuje bezplatne prístupné články z ďalších zdrojov

APC poplatky (tiež publikačné poplatky/publishing charges)

APC poplatky platia autori článkov, príp. inštitúcie ich zastupujúce vydavateľa kompletne alebo čiastočne – záleží na štruktúre štandardoch. Návod na orientačnú kalkuláciu výšky APC poplatku r

Separátnym typom je tzv. voliteľný APC poplatok, kedy sa rozhodne autor odmietne APC poplatok, časopis sprístupní jeho článok online

Príklady OA časopisov vyberajúcich APC poplatky:

Slovenská republika:

- [Acta Virologica](#)
- [Measurement Science Review](#) (za stranu)
- [Quality, Innovation, Prosperity](#)
- [Wood Research](#)

Česká republika:

- [Soil and Water Research](#)
- [Acta Veterinaria Brno](#)
- [Ceramics-Silikáty](#)

Voliteľné APC poplatky (descriptionary APC, optional open access, hy

- Vydavateľstvo Oxford University Press ([Oxford Open Initiative](#))

Zľavy z APC poplatkov:

Výšku APC poplatku redakcia môže modifikovať prostredníctvom APC poplatok, ak si autor zakúpi inú printovú publikáciu vydavateľs

Vo vydavateľskej praxi existujú OA časopisy financované iba z časopisov však financovanie svojho otvoreného prístupu rieši kom ako je napr. reklama, interné dotovanie, inštitucionálna podpo modeloch financovania OA časopisu nájdete [TU](#).

Povinnosť OA prístupu zo strany projektov/inštitúcií

Vedecký pracovník sa vo svojej práci môže stretnúť s nariaden publikáciám financovaných zo zdrojov určitého grantu alebo i

Slovenskej republike je to napr. mandatórna politika o zverejnení formou open access výstupov [financovaných z programu Horizont 2020](#). Mandatórna politika môže požadovať zlatú alebo aj zelenú cestu otvoreného prístupu. Je dobrým zvykom na webstránke OA časopisu zverejniť, aké inštitúcie a aké mandatórne politiky časopis podporuje (Compliance with Open Access Mandates).

Príklad:

- Typ otvoreného prístupu
- Finančná politika a financovanie OA časopisu
- Povinnosť OA prístupu zo strany projektov/inštitúcií
- Autorské právo
- Webstránka OA časopisu
- Propagácia OA časopisu

Vzdelávacie aktivity: kurz Zavádzanie otvoreného prístupu do praxe

Cieľová skupina: osoby so záujmom získať odborné vedomosti súvisiace so zavádzaním Open Access do praxe, s uplatnením v **knižniciach, VaV inštitúciách, vysokých školách, vydavateľstvách.**

Akreditácia: účastníci po úspešnom absolvovaní získajú certifikát Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Curriculum UNESCO

Module 1: [Introduction to Open Access](#)

Module 2: [Open Access Infrastructure](#)

Module 3: [Resource Optimization](#)

Module 4: [Interoperability and Retrieval](#)

Vzdelávacie aktivity: **Zavádzanie otvoreného prístupu do praxe**

Prvý modul: **Úvod do otvoreného prístupu**

- proces vedeckej komunikácie
- Open Access: história a vývoj
- autorské práva a licencie
- presadzovanie otvoreného prístupu v rámci inštitúcie
- vplyv otvoreného prístupu na vedu a výskum

SÚŤAŽ OPEN ACCESS STORY

Zoznam vedeckých a odborných časopisov slovenskej proveniencie s otvoreným prístupom (OA – Open Access) a ich sledovanie/indexovanie v registroch a databázach

<http://openaccess.cvtisr.sk>

(aktualizácia: august 2018)

Hľadať	Q
Titul	
+ Acta Avionica	
+ Acta Chimica Slovaca	
+ Acta educationis generalis	
+ Acta Electrotechnica et Informatica	
+ Acta Environmentalica Universitatis Comenianae	
+ Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae	
+ Acta Facultatis Pharmaceuticae Universitatis Comenianae	
+ Acta Facultatis Scientiarum Universitatis Comenianae	

AKTUALITY
ZIATÁ CESTA

Zriadenie a prevádzka otvoreného repozitára

Dve etapy:

- realizácia prieskumu o stave výskumných dát, vedeckých a odborných publikácií a sivej literatúry z pohľadu ich typológie, miesta produkcie, kvantifikácie a spracovania na výskumných pracoviskách. Súčasťou prieskumu je tiež spoznanie životného cyklu výskumných dát a stavu lokálnych informačno-komunikačných technológií využívaných na výskumné účely.
- vývoj informačnej infraštruktúry s názvom *Komplexný informačný systém získavania, spracovávanía, uchovávanía a sprístupňovania vedeckých a bibliometrických dát a publikácií*.
- Ďalšie repozitáre je možné nájsť v registroch otvorených repozitárov:

The Zenodo logo, consisting of the word "zenodo" in white lowercase letters on a blue rectangular background.The ROAR logo, consisting of the word "ROAR" in white uppercase letters on a yellow rectangular background.The re3data logo, consisting of the text "re3data" in white lowercase letters on an orange rectangular background.The OpenDOAR logo, consisting of the text "OpenDOAR" in white uppercase letters on a red rectangular background.

OTVORENÝ PRÍSTUP A GRANTOVÉ PROJEKTY

➡ **HORIZONT 2020:** Všetky vedecké publikácie, kde sú uverejnené výsledky výskumu financovaného grantom z európskeho rámcového programu Horizont 2020 JE POVINNÉ SPRÍSTUPNIŤ FORMOU OTVORENÉHO PRÍSTUPU. V rámci programu H2020 je k dispozícii repozitár ZENODO, ktorý je súčasťou portálu OpenAIRE (prevádzkovateľ CERN)

➡ **cOAlition S:** 11 národných grantových agentúr, **od januára 2020**
<https://www.scienceeurope.org/coalition-s/>

- licencie CC BY,
- **NIE** hybridné OA publikácie,
- financovanie.

<http://www.zenodo.org>

24.10. KONFERENCIA

Otvorený prístup v európskom kontexte

9:30 – 15:00

OpenAIRE services for Open Science

Iryna Kuchma, EIFL Open Access Programme Manager

OpenAire Advance v Českej republike

Michal Růžička, Masarykova univerzita, ČR

Building a global infrastructure for research data

*Stephane Berghmans, Vice-President for Academic Relations for the EU,
Elsevier, Belgium*

The Finnish Open Science and Data Action Programme

Pekka Olsbo, Oulu University Library, Fínsko

Licencie Creative Commons

*Zuzana Adamová, Ústav práva duševného vlastníctva a informačných
technológií PFTU, Slovenská republika*

Open Café

Paralelný workshop (90 min):

**Opening up research practice: tips and
tools, funding opportunities for Social
Sciences & Humanities researchers in
Horizon 2020**

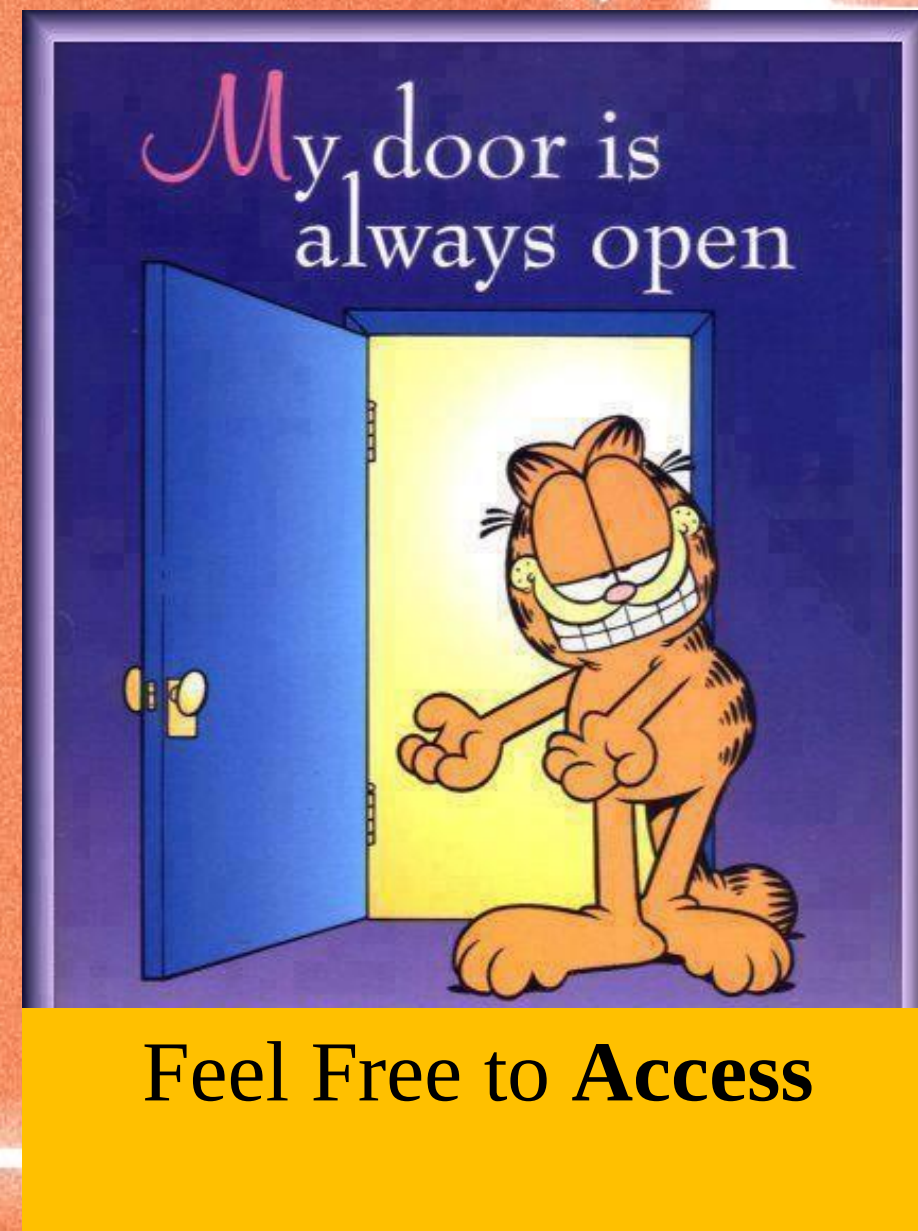
*(Iryna Kuchma, EIFL Open Access
Programme Manager)*

Jim Davis

Kontaktná kancelária pre Open Access
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava
Tel: +421 2 69253 175
email: openaccess@cvtisr.sk
<http://openaccess.cvtisr.sk>

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

